

Vihdin hevostalliohje

Ympäristösuojelu
päivitys 2024

Sisälllys

Johdanto.....	5
1 Hevostalleihin liittyvää lainsäädäntöä ja määräyksiä	6
2 Hevosten pitopaikat.....	7
2.1 Eläinten pitopaikan rekisteröiminen	8
2.2 Tarhat ja laitumet	9
2.3 Kenttä	10
3 Tallin lantahuolto	11
3.1 Mitoittaminen ja sijoitus	11
3.2 Lantalan rakenne	12
3.3 Lannan levitys pellolle	13
3.4 Lannan varastointi aumassa	14
4 Hevosen kanssa liikenteessä ja maastossa	17
5 Tallin jätehuolto	18
6 Hevosen kuolema	19
7 Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	20

Määritelmiä

jaloittelualue on eläinsuojan välittömässä yhteydessä sijaitseva alue, jota käytetään säännöllisesti eläinten jaloitteluun ja jolta kerätään lanta ja valumavedet talteen

kompostointi maatilalla tapahtuva lannan ja muiden orgaanisten materiaalien käsittely hapellisissa olosuhteissa tasalaatuisiksi kompostiksi, ei kuitenkaan koneellista käsittelyä rumpukompostorissa tai vastaavassa laitteessa

kuivalanta lantaa, josta virtsa on erotettu. Kaikista kiinteistä lannoista (kuivalanta, kuivikelanta, kuivikepohjalanta) sekä lietelannasta tai mädätetystä lannasta separoimalla erotetusta kuivajakeesta käytetään yhteisnimitystä kuivalanta

kuivikelanta on lantaa, jossa virtsa on kokonaan imeytynyt kuivikkeeseen

kuivikepohja eläinsuojan pohjaa peittävää, lantaa ja virtsaa sitovaa kuivikekerrosta, johon lisätään kuivikkeita tarvittaessa ja jonka vaihtoväli on useita kuukausia;

laidun on yksi- tai monivuotisia nurmi- tai rehukasveja kasvavaa peltoaluetta, jolta tuotantoeläimet syövät rehua

lanta on käsittelemätöntä ja käsiteltyä tuotantoeläinten sontaa ja virtsaa, joka voi sisältää myös kuiviketta ja vettä;

lannoitteiden sijoittaminen lietelannan, virtsan ja nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden levittämistä laitteella, joka leikkaa pellon pintaan viillon lietelannan, virtsan tai lannoitevalmisteen valuttamista tai ruiskuttamista varten;

lannoite orgaanisia ja epäorgaanisia aineita ja valmisteita, jotka on tarkoitettu edistämään kasvien kasvua tai parantamaan sadon laatua ja joiden vaikutus perustuu kasvinravinteisiin

muokkaus lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevityksen jälkeen tehtävää sekoittamista peltoon riittävään syvyyteen tarkoitukseen soveltuvalla muokkauslaitteella

pohjavesialue geologisin perustein rajattavissa olevaa aluetta, jolla sijaitseva maaperän muodostuma tai kallioperän vyöhyke mahdollistaa merkittävän pohjaveden virtauksen tai vedenoton;

tiivispohjainen tiivydeltään vähintään asfalttia vastaavaa ehjää pintaa asianmukaisine pohjakerrosrakenteineen, jolta lanta ja valumavedet voidaan kerätä talteen

työtekkinen syy kelirikko ja lantalalaitteiden rikkoutuminen tai muu vastaava syy
hygieeninen syy lannan sisältämä taudinaiheuttaja

ulkotarha aidattu, jaloittelualuetta laajempi alue, jossa eläimiä kasvatetaan yleensä ympärivuotisesti. Ulkotarhassa voi sijaita sääsuoja sekä ruokinta- ja juottopaikat. Ulkotarha voi sisältää myös jaloittelualan

valtaoja kaivettu avouoma, jonka tarkoituksena on kerätä kuivatusalueen piiri-, sarka- ja salaojista tulevat vedet sekä yläpuoliselta valuma-alueelta tulevat vedet ja johtaa ne pois kuivatusalueelta

vesistö vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen vesistö

vesitiivis rakenne rakenne, joka estää lannan sekä virtsan ja muiden nesteiden joutumisen maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin

(Määritelmät nitraattiasetuksen mukaisesti)

Johdanto

Vihdissä on tilastojen mukaan yli 140 hevosten pitopaikkaa, joiden koko vaihtelee pienistä yhden hevosen talleista suurempiin 50 hevosen talleihin. Hevosista on monipuolisesti iloa harrastajille, ne työllistävät alan ihmisiä ja tuovat viihtyisyyttä maisemakuvallisesti. Jotta ympäristö pysyisi jatkossakin viihtyisänä, on hevosten pidossa huolehdittava sen ympäristövaikutusten hallinnasta. Vaikutuksista tulee olla tietoinen ja haittojen minimoiminen on helpompaa hyvän toimivuuden avulla.

Hevostallin ja hevosten pitämiseen liittyy erilaisia lupia ja ilmoituksia riippuen siitä, minkälaista toiminta on. Pienenkin tallin perustaminen vaatii suunnittelua ja monien asioiden huomioonottamista. Vihdin ympäristönsuojelu ja -valvonta on koonnut ohjeen tarjotakseen tietoa hevosten pitoon liittyen, jotta voit jo hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista tutustua tarvittaviin asioihin. Alun perin määräysten mukaisella suunnittelulla voi säästää myös kuluissa.

Ohjeessa kerrotaan hevosista ja niiden pitoa koskevista määräyksistä Vihdissä. Se ei ole kaiken kattava vaan tallin pitäjän on tutustuttava tarkemmin lakeihin ja asetuksiin, joita liittyy paljon eläinten pitoon. Sähköisessä talliohjeessa on suoria linkkejä hevosten pitoon liittyviin lakeihin. Vaadittavia etäisyyksiä ja mitoituksia eri toiminnoille löydät laatikoista. Toiminnan laajuudesta ja luonteesta riippuen on tarkistettava, mitkä määräyksistä koskevat juuri omaa hevosenpitoa. Ympäristöluvanvaraiseen toimintaan annetaan lisäksi määräyksiä itse luvassa.

Kuva 1. Anne Virtanen

1 Hevostalleihin liittyvää lainsäädäntöä ja määräyksiä

Eläimistä aiheutuu ympäristövaikutuksia, jotka tallinpitäjän on huomioitava toiminnassaan.

Kuva 2. Anne Virtanen

Ympäristönsuojelulain tarkoituksena on ennalta estää ja ehkäistä ympäristön pilaantumista ja siihen liittyviä haittoja sekä turvata viihtyisiä ja turvallinen elinympäristö. Toiminnanharjoittajan pitää selvittää toimintaansa liittyvät mahdolliset haitat ja niiden vähentämismahdollisuudet. Kunta voi antaa lakia tiukempia määräyksiä omissa ympäristönsuojelumääräyksissään. Tallien ympäristökysymyksiin liittyy läheisesti Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta ([1250/2014](#)) eli ns. nitraattiasetus, joka on tullut voimaan 1.4.2015. Tallin lantahuolto-osiossa on tästä enemmän. Ympäristöasioissa valvovana viranomaisena toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset.

Uusi [laki eläinten hyvinvoinnista](#) (693/2023) määrää eläinten hyvinvointiin liittyvästä kohtelusta, pitämisestä ja olosuhteista. Ruokavirasto valvoo eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista ja antaa ajantasaisia ohjeistuksia eläinten pitoon liittyen, joten sen sivuihin on hyvä tutustua. Hevosten pitopaikat tulee nykyisin rekisteröidä, vaikka itsellä olisi vain yksi hevonen. Tietoa [eläinten](#) ja [pitopaikkojen](#) rekisteröimisestä löydät Ruokaviraston sivuilla. Muita valvontaan liittyviä viranomaisia ovat aluehallintovirastot omilla alueillaan sekä kunnan valvontaeläinlääkäri.

Pitopaikkaan liittyvistä vaatimuksista sekä muista hevosten hyvinvointiin liittyvistä tekijöistä löydät Valtioneuvoston asetuksesta hevosten suojelusta ([10.6.2010/588](#)). Eläinten tunnistamiseen liittyvä lainsäädäntö on päivittynyt hiljattain (Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä [3.12.2021/ 1069](#)).

[Vihdin kunnan rakennusjärjestys](#) (päiv. 13.11.2020) ohjeistaa omalta osaltaan hevosten pitoon liittyvissä asioissa kunnan alueella. Löydät sen kunnan sivuilta.

Tässä käsitellään lähinnä pienempien tallien toimintaa. Luvanvaraiseen toimintaan liittyy omia säädöksiä. Hevostalleihin sovelletaan määräyksiä sen koon mukaisesti. Vähintään 60 hevosen tilalla on oltava ympäristölupa. Se tarvitaan myös silloin, jos toiminnasta voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai kohtuutonta haittaa naapureille. Luvan varaista toimintaa käsittelee myös Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista ([138/2019](#)).

2 Hevosten pitopaikat

Tallien ja eläinten pitopaikkojen suunnittelua määrittelevät sekä kunnan rakennusjärjestys ja ympäristönsuojelumääräykset että lait. Vihdin kunnan rakennusjärjestyksen mukaan paikan koko ja riittävyys arvioidaan tilannekohtaisesti rakentamisen ja toiminnan laajuuden mukaan. Uuden tallin rakennuspaikan on oltava vähintään 2 ha. Suunnittelussa on huomioitava vaadittavat etäisyydet.

Pitopaikkojen turvallisuudesta, puhtaudesta ja kunnosta tulee jatkuvasti huolehtia ja tarkastaa paikat säännöllisesti. Tarvittaessa paikat desinfioidaan. Näin eläimet eivät pääse satuttamaan itseään ja pysyvät terveinä.

Etäisyydet

naapurin rajaan tai rakennukseen:

- hevestalli tms. eläinsuoja >50 m
- maneesi >50 m

Olemassa olevien rakennusten korjauksessa etäisyyksistä on mahdollista poiketa, jos käyttötarkoitusta ei muuteta aiemmasta.

- kiinteä ratsastuskenttä > 20 m naapurin rajasta
- laidun > 10 m naapurin rajasta

(Vihdin kunnan rakennusjärjestys voim. 13.11.2020)

2.1 Eläinten pitopaikan rekisteröiminen

Eläinten pitopaikasta vastuussa olevan ja eläinten pitäjän tulee ilmoittaa tiedot eläintenpitäjärekisteriin. Velvollisuus koskee kaikkia hevosia, poneja, aaseja ja seeproja ja niiden risteytyksiä, kuten muuleja ja seepra-aaseja pitäviä. Yhdenkin hevoseläimen pitäminen vaatii ilmoituksen. Ilmoituksessa kerrotaan, missä tarkoituksessa eläimiä pidetään. Hevosten pitämiseksi vaihtoehtoja ovat seura- ja harrastuseläimet, muu eläimenpito (sirkus ja eläintarha) tai ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pitäminen. Jos pitopaikkaan on jo merkitty muita eläimiä, ilmoitetaan hevoset samalle pitopaikkatunnukselle. Uusille eläintenpitopaikoille annetaan 12-numeroinen pitopaikkatunnus.

Ammattimaista tai muutoin laajamittaista toiminta on, mikäli ravi- tai ratsuhevosia kasvatetaan, vuokrataan, otetaan säilytettäväksi tai hoidettaviksi, valmennettaviksi tai koulutettaviksi, tai annetaan opetusta hevosten käytössä ja käsittelyssä, jos täysikasvuisia hevosia on yhteensä vähintään kuusi. Hevosten osalta on olennaista, että niiden pitopaikat ovat tiedossa, joten omistajien ja tallinpitäjien tulee sopia ilmoittamisesta. Pällekkäisiä ilmoituksia ei tarvitse tehdä. Ilmoitus on mahdollista tehdä sähköisesti.

Silloin, kun on kyse ammattimaisesta tai muuten laajamittaisesta eläintenpidosta, on siitä tehtävä Vihdin alueella ilmoitus Etelä-Suomen aluehallintovirastoon viimeistään 30 vrk ennen uuden toiminnan aloittamista. Mikäli et ole varma, tarvitseeko sinun tehdä ilmoitus, ole yhteydessä läänineläinlääkäriin ennen sen tekoa.

21.4.2021 lähtien hevosten pitopaikasta vastaavan on täytynyt pitää kirjaa paikkaan saapuvista ja sieltä lähtevistä, siellä syntyvistä sekä kuolleista hevosista. Tiedot tulee säilyttää 3 vuoden ajan ja tarvittaessa esittää pyynnöstä viranomaisille. Tästä löydät myös lisää Ruokaviraston sivuilta.

Lisätietoja:

Ajankohtaiset tiedot löytyvät

[Eläinlääkäripalvelut - Ruokavirasto](#).

[Hevoseläimen pitäjän ja pitopaikan rekisteröinti - Ruokavirasto](#)

[Lisätietoja ilmoituksenvaraisesta eläintenpidosta \(Aluehallintovirasto\)](#)

2.2

Tarhat ja laitumet

Rakennuspaikalla pitää voida osoittaa riittävät alueet ulkoilutarhoille ja laitumille. Aidat ja aitaukset on toteutettava niin, että ne ovat turvalliset rakenteiltaan ja hevoset mahtuvat tarvittaessa väistämään toisiaan. Ne tulee

Kuva 3. Milla Kupiainen

säännöllisesti tarkistaa ja tarvittaessa korjata. Materiaalien pitää olla hevosille sopivia. Piikkilangan käyttö aitamateriaalina on kielletty. Kiinteiden ulkotarhojen

ja laitumien sijoittamisesta ja hoidosta ei saa aiheutua myöskään ympäristön pilaantumisvaaraa. Lannat on kerättävä pois kasvipeitteettömiltä alueilta säännöllisesti. Tarhoihin jäävät lannat aiheuttavat hevosille myös terveyteen liittyviä riskejä, joiden ehkäisemisessä hyvä hygienian pito tarhoissa auttaa.

Pohjan toiminnalliset ongelmat aiheuttavat mutaisia tarhoja ja niistä saattaa aiheutua ongelmia hevosen iholle, kavioille ja vuohisille. Tarhoihin jäävä lanta lisää vettä maaperässä ja siten mutaisuutta. Toiminta tällaisilla alueilla hankaloituu.

Hevostietokeskuksen sivuilta löytyy tietoa mm. pohjien tekemisestä ja mahdollisuuksista parantaa pohjan kuivumista ja estää liettymistä.

Kuva 4. Anne Virtanen

2.3 Kenttä

Ratsastuskentän sijoituksessa on huomioitava aiemmin mainitut etäisyydet (kohta 2. Hevosten pitopaikat). Kentän pölyäminen vaikuttaa käyttäjien terveyteen. Riippuen kentän laadusta ja siihen käytetyistä materiaaleista, kentän aiheuttama pöly voi olla haitallista. Pienimmät hiukkaset kulkeutuvat syvimmälle keuhkoputkissa aiheuttaen haittaa terveydelle. Haittaa aiheutuu sekä ratsastajille ja ohjaajille että hevosille. Pölyn mukana kulkeutuu myös lannasta tulevia hiukkasia. Mikäli naapureita on lähetyvillä, voi tuulisella säällä kentän pöly kulkeutua myös naapurin pihalle. Vähimmäisetäisyyksiä tulee noudattaa, jotta ehkäistään haittoja. Kenttä on myös puhdistettava säännöllisesti. Hyvällä kentän hoidolla pölyämistä voidaan vähentää ja pohja saadaan pidettyä käyttökelpoisena. Hyvin hoidettuna kenttä on pitkäikäinen. Hevostietokeskuksen sivuilta kerrotaan tutkimuksiin pohjautuen hyvin

perustetun kentän rakentamisesta. Käyttäjille pölyhaittaa on ilmennyt maneeseissa ulkokenttiä enemmän.

Ennen kenttäpohjan materiaalin valintaa kannattaa miettiä kentän sijoittamista, veden käyttömahdollisuuksia (esim. sadeveden käyttö kasteluun), pintakerroksen vaihtamistarvetta tai poistoa, kentän käyttöastetta jne. Jossain vaiheessa kentän pintakerrosta voi joutua uusimaan ja sitä varten kannattaa huomioida ympäristö- ja kustannusnäkökulmia. Jos vaihdettava maa-aines muodostuu hiekasta ja orgaanisesta materiaalista, sen saa sekoittaa maanviljelysmaahan. Mikäli kentän tai tarhojen pohjissa on käytetty synteettisiä materiaaleja, se on jätettä ja sen loppusijoitus voi tulla kalliiksi.

3 Tallin lantahuolto

Tallitoiminnan ympäristövaikutuksia säädellään erityisesti ns. nitraattiasetuksella. Sen mukaan tuotantoeläinten pidosta aiheutuvalle lannalle on oltava lantala. Käytännöllisyyttä varten on hyvä miettiä toiminnallisia seikkoja. Lantalan rakentamista varten on tiedettävä tilalla olevien eläinten määrä. Tilaa on oltava vähintään 12 kk:n aikana kertyvälle lannalle.

3.1 Mitoittaminen ja sijoitus

Lantalan koko eläintä kohden vuoden aikana

1.4.2015 jälkeen rakennetut:

- Hevonen >150 cm 17,0 m³
- Poni 120-150 cm 12,0 m³
- Pienponi < 120 cm 8,0 m³

(Nitraattiasetuksen liite 1. Taulukko 1.)

Hevosten ja muiden eläinten osalta tarkemmat mitoitukset voi tarkistaa nitraattiasetuksen liitteestä 1. Lantavarastojen vähimmäistilavuudet.

Laidunkaudelta on mahdollista vähentää laitumelle jäävä lanta.

Vuoden kokonaistilavuudesta se on Vihdissä Etelä-Suomen laidunkauden pituuden mukaan enintään 4 kk:n lantamäärä. Vähimmäisvarastointitilasta voidaan tehdä poikkeus, jos lantaa **ottaa vastaan ympäristöluvan omaava** hyödyntäjä. Se on osoitettava voimassaolevalla sopimuksella. (Vna 1250/2014 5 § 1 mom.)

Lantalan sijoittaminen

Ei saa sijoittaa

- pohjavesialueelle (tai on tehtävä maaperäselvitys, jolla osoittaa se, ettei ole vaaraa pohjaveden pilaantumisesta)
- tulvanalaiselle alueelle
- vesistöstä < 50 m
- talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä < 50 m
- valtaojasta < 25 m
(tai norosta; kts. vesilaki 1 luku 3 § 1 mom 6 kohta)

Sama koskee jaloittelualueita ja ulkotarhojen ruokinta- ja juottoaikoja. (Nitraattiasetus 4§)

Toiminnan kannalta on hyvä huomioida mahdollisia tulevaisuuden muutoksia, jatkuvuutta ja käytännöllisyyttä. On helpompi keskittyä oleelliseen toimintaan, kun olennaiset tukitoimet, kuten lannan varastointi, on hyvässä hallinnassa eikä siitä aiheudu jatkuvaa päänvaivaa.

3.2 Lantalan rakenne

Rakenteiden tulee olla vesitiiviitä. Tiivispohjainen pinta lantalassa on riittävän tiivis (esim. asfalttia vastaava) ja siitä voidaan kerätä lanta ja valumavedet talteen. Varastotila pitää olla katettu tai peitetty niin, ettei varastotilaan pääse sadevesiä. Mikäli varastoitavaa kuivalantaa kertyy **enintään 25 m³** vuodessa tai kerralla varastoitavaksi, se on mahdollista varastoida tiiviillä siirtolavalla tai vastaavalla. Sekin on oltava katoksessa tai katettu peitteellä eikä siihen saa päästää valumaan esim. sadevesiä. (Vna 1250/2014 5 § 2 mom.)

Kuva 5. Milla Kupiainen

Lisätietoja:

16 § (Vna 1250/2014)
*Siirtymäsäännökset
 Lantalaan, joka on otettu käyttöön
 tai jota koskeva ympäristö- tai
 rakennuslupahakemus on vireillä
 tämän asetuksen voimaan tullessa,
 sovelletaan tämän asetuksen
 voimaan tullessa voimassa olleita
 säännöksiä lantaloiden
 vähimmäistilavuuksista.
 (12.3.2015/220)*

*Mitä 4 §:ssä säädetään
 rakennelmien sijoittamisesta ja 7 §:n
 4 momentissa varastointitilojen
 kattamisesta, sovelletaan vain
 asetuksen voimaantulon jälkeen
 vireille tuleviin
 rakentamishankkeisiin.*

Video aiheesta:

<https://hevostietokeskus.fi/i/talliymparisto/lantahuolto>

3.3 Lannan levitys pellolle

Lanta voidaan käyttää pellolla ja puutarhoissa lannoitteena (ei muunlaisille maa-alueille). Pelloille se voidaan levittää 1.4.-31.10. välisenä aikana.

Lumipeitteiseen, routaantuneeseen tai veden kyllästämään maahan lannoitteita ei saa levittää. Pellon pintaan levitetty lanta on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä. Kalteville pelloille levitetty lanta on muokattava 12 tunnin sisällä.

Keväällä levitettäessä ravinteet tulevat parhaiten heti kasvukaudella käyttöön.

15.9. alkaen levittäminen tapahtuu läpi talven kasvipeitteiselle alueelle sijoittamalla. Lantaa on mahdollista levittää poikkeuksellisten sääolosuhteiden vuoksi 30.11. saakka ja siinä tapauksessa siitä on tehtävä **ilmoitus Vihdin ympäristönsuojeluun 31.10. mennessä**. Levitysjasta poikkeamisen tarve on

pystyttävä osoittamaan. Poikkeuksellisia sääolosuhteita voi olla esim. runsaat sateet, joiden vuoksi levitystä ei ole voitu tehdä lokakuun loppuun mennessä. Lannoitus toteutetaan joko lanta-analyysin tai nitraattiasetuksen liitteen 2 taulukon mukaan. Määrissä on huomioitava laitumelle jäävän lannan määrä. Hevosen lannan ravinnepitoisuuksien taulukkoarvot nitraattiasetuksen mukaan ovat:

	kokonaisfosfori, kg/m ³	liukoinen typpi, kg/m ³	kokonaistyppi, kg/m ³
Hevosen kuivikelanta	0,5	0,4	2,6

Kokonaistypen maksimilevitysmäärä pellolle on 170 kg/ ha/ vuosi. Liukoisen typen ylittäessä 150 kg/ha/ vuosi, lannoitus jaetaan kahteen osaan.

Fosforia saa lannoitevalmisteasetuksen mukaan levittää enintään:

- 325 kg/ ha/ 5 vuoden aikana maataloudessa
- 560 kg/ ha/ 5 vuoden aikana puutarhataloudessa

Lietelannan levittäminen on kiellettyä pohjavesialueella. Lannan levityksessä on huomioitava myös vedenottamoiden suoja-alueääräykset.

3.4 Lannan varastointi aumassa

Määriteltyä (15.10.2015/1261) orgaanista lannoitevalmistetta voi ottaa vastaan tai varastoida määrän mukaan mitoitettussa vesitiiviissä varastointitilassa. Orgaanista lannoitevalmistetta tai vastaanotettavaa kuivalantaa voidaan varastoida myös aumassa

(kuiva-ainepitoisuus vähintään 30 %). Lisäksi kompostin jälkikypsytyksessä voi käyttää aumaa (7 § 3 mom.). Tällöin ei vaadita aumalta muutoin vaadittavaa tiiviyttä. Se tulee peittää, mutta peite ei tarvitse olla tiivis vaan se voi olla esim. olkea.

Lisätietoja:

[Ympäristöministeriö:
Yleisiä kysymyksiä
nitraattiasetukseen
liittyen \(päivitetty
30.6.2017\)](#)

Ennen varastointia on selvitettävä sopiva paikka varastoinnille. Ensinnäkin on huomioitava, ettei alue ole pohjavesialuetta. Lisäksi ojien ja talousvesikaivojen etäisyydet tulee selvittää. Lantaa voi varastoida lannoitteena aumassa sillä pellolla, mihin se ollaan levittämässä. Lannoitevalmiste tulee levittää ja muokata peltoon viimeistään vuoden kuluttua auman perustamisesta.

Suojaetäisyydet aumalle:

- vesistö > 100 m
- valtaoja > 100 m
- talousvesikaivo > 100 m
- oja > 5 m
- kaltevalla pellolla sijoitus yläreunaan

Auma peitetään tiiviillä peitteellä. Alla tulee olla 20 cm:n nestettä sitova kerros.

Aumaa ei saa sijoittaa pohjavesialueelle eikä tulvanalaiselle alueelle.

Aumaa ei saa sijoittaa samaan paikkaan joka vuosi. Samaa paikkaan sen saa laittaa vasta 2 väli vuoden jälkeen.

(Nitraattiasetus 6§)

Poikkeustilanteessa tehtävä varastointi saa olla korkeintaan neljän viikon mittainen. Poikkeustilanne voi olla työtekkinen tai hygieeninen syy, joka pitää olla todistettavissa (8§). Auman tekemisestä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluun viimeistään 14 vrk ennen aloittamista.

Kuva 6. Milla Kupiainen

Ympäristönsuojeluviranomainen tekee tarvittaessa tarkastuksen paikalla. [Vihdin kunnan ympäristönsuojelun yhteystiedot](#) löytyvät kunnan nettisivuilta.

Vastaanottavalla tilalla ei edellytetä lantalaan, mikäli se säilyttää vastaanottavalla pellolla levitysaikana lantaa tai org. lannoitevalmistetta enintään 4 viikon ajan (5 § 3 mom., 10 § 4 mom.). Varastointi voi tapahtua myös aumassa (6§ 2 mom.).

Aumasta tekee ilmoituksen:

Toiminnanharjoittaja, jonka toiminnasta lanta syntyy, kun se on tehty:

- poikkeustilanteessa työteknisestä syystä
- poikkeustilanteessa hygieenisestä syystä
- kompostin jälkikypsytyksaumaksi
- lannan levittämiskiellosta poikkeamiseksi

Kuivalannan vastaanottaja:

- silloin, kun sitä varastoidaan lannoitteena vastaanottavalla pellolla enintään vuoden ajan.

(Tarkemmat edellytykset nitraattiasetus 9 §)

4 Hevosen kanssa liikenteessä ja maastossa

Hevosen kanssa on hyvä aina valmistautua maastossa kulkemiseen. Hevonen voi olla arka ja vaatia totuttelua erilaisiin ärsykkeisiin ja liikenteessä vastaantuleviin kulkijoihin. Se voi säikähtää herkästi. Vaaratilanteita on hyvä ennakoida ja siksi suunnitella sopivia kulkureittejä. Liikenteessä hevosen kanssa liikutaan ajoradalla. 1.6.2020 voimaan tulleen tieliikennelain mukaan hevosen paikka on maantiellä tien oikeassa reunassa. Hevosella ajaminen, ratsastus ja taluttaminen rinnastetaan tieliikennelaissa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ajamiseen. Jalkakäytävällä ratsastaminen ja taluttaminen ovat sallittuja ainoastaan erillisellä liikennemerkillä merkittynä. Kärryllä tai reellä ei ratsastusteillä saa liikkua. Liikenteessä hevosen kanssa noudatetaan samoja liikennesääntöjä ja ohjausta kuin muutkin autoilla tai mopoilla liikkuvat. Ratsastaja tai taluttaja saa turvallisuuden nimissä väliaikaisesti olosuhteiden vuoksi poiketa näistä, mikäli sen voi toteuttaa vaarantamatta muuta liikennettä ja aiheuttamatta huomattavaa haittaa.

Mikäli liikutaan toisen omistamilla mailla, on aina kohteliasta pyytää lupaa. Jokamiehen oikeuksiin kuuluu hevosella ratsastaminen yksityisillä teillä ja metsässä, jos kyse ei ole yritystoiminnasta. Siitä ei saa aiheutua haittaa kulkureiteillä, joten esim. sääolosuhteet ja kuljettavat pohjat on hyvä huomioida. Kunnan luvalla pystytetyllä liikennemerkillä kulkemista voidaan rajoittaa. Kärryillä ajaminen ei kuulu jokamiehen oikeuksiin. Myös maankäyttö tulee huomioida, ts. viljelyillä mailla, taimikoissa tai toisen piha-alueella ei saa ratsastaa.

Metsässä liikuessa kannattaa huomioida metsästysajat ja välttää reittejä metsästysmaastossa. Näkyvyys tulee aina huomioida, kulkipa missä tahansa. Huomioliivit ratsastajilla ja värikkäät ja heijastavat osat hevosessa lisäävät näkyvyyttä muille liikkujille. Hämärässä kulkiessa ratsukon tulee olla valaistu kirkkaalla valolla eteenpäin ja punaisella valolla taaksepäin. Valon suuntaamisessa eteenpäin kannattaa kiinnittää huomiota siihen, ettei se ole

kohdistettu suoraan häikäisevästi vastaantulijaan. Voit lukea lisää liikkumisesta hevosen kanssa Hevostietokeskuksen [sivuilta](#).

5 Tallin jätehuolto

Tallilla on hoidettava myös muu jätehuolto siinä missä muuallakin. Jätelain ([646/2011](#)) mukaan jokaisella on velvollisuus ensisijaisesti vähentää jätteen syntymistä. Tämä on hyvä huomioida koko tallin toimintaa suunniteltaessa.

Talleilla muodostuu paljon jätettä paalinaruista ja rehujen suojamuoveista. Likaiset ja lajittelemattomat muovijätteet hyödynnetään energiajakeena.

[Maatalousmuovien](#) keräämisestä voi kysyä esim. paikalliselta 4H-yhdistykseltä, joka kerää tietyt muovit eteenpäin toimitettaviksi. Tallilla muovit kerätään ja pidetään puhtaana. Käytetyt hevosenkengät ja muu metalli toimitetaan metallinkeräykseen. Minkään jätteen hävittäminen ei ole sallittua polttamalla! Se pätee myös lantaan ja muovijätteisiin.

Hevostarvikkeille on tarjolla monia hevostarvikekirppareita. Jos tarvikkeiden käyttö sellaisenaan ei ole mahdollista, tulee materiaalit hyödyntää kierrätettäväksi. Hyödynnettävät jakeet pitää eritellä ja toimittaa erilliskeräykseen. Kaikki jätteet tulee eteenpäin viemistä odotellessa olla kerättynä astioihin, jotta ne eivät leviä ympäristöön. Lajittelu vähentää omia jätehuoltokustannuksia, säästää luontoa ja edistää kiertotaloutta. Siisti ympäristö myös lisää viihtyisyyttä ja ehkäisee osaltaan onnettomuuksia.

E erityisesti vaaralliset jätteet on kerättävä erilleen ja säilytettävä huolella niin, etteivät eläimet tai lapset pääse niihin käsiksi, eivätkä ne pääse leviämään ympäristöön. Niitä ei kannata myöskään säilytellä pitkiä aikoja omissa nurkissa vaan ne on hyvä toimittaa jo ajoissa vaarallisen jätteen keräyspisteeseen.

Lähimmän pisteen voit tarkistaa oman kunnan jätehuollon kautta, [Rosk`n Rollin sivuilta](#). Jätehuollon sivuilta löytyy myös muita ohjeita jätehuoltoon ja lajitteluun liittyen.

Vaaralliset jätteet vaarallisen jätteen keräyspisteeseen! mm:

- maalit ja lakat
- loisteputket, energiansäästölamput o kemikaalit o paristot o torjunta-aineet o öljyt
- vanhentuneet ja tarpeettomat lääkkeet ja elohopeaa sisältävät kuumemittarit apteekkiin
- kyllästetty puu: Huom! ei saa polttaa

Vaaralliset jätteet säilytetään alkuperäisissä pakkauksissa eikä niitä saa laimentaa tai sekoittaa keskenään.

Yritystoimintaan liittyvä jätehuolto tulee järjestää yrityksen omalla jätehuoltosopimuksella. Alueella voimassa olevat jätehuoltomääräykset löytyvät tarkemmin Uudenmaan jätelautakunnan [sivuilta](#).

6 Hevosen kuolema

Ruokavirasto ohjeistaa hevosen hävittämiseen liittyvissä toimenpiteissä.

[Hautaaminen](#) on sallittua muualla kuin pohjavesialueella maanomistajan luvalla. Etäisyyttä pitää olla yli 250 m kaivoihin tai vedenottamoiden suoja-alueille eikä se saa sijoittua vesistöön viettävälle rinteelle. Hautaaminen tapahtuu yli 1 metrin syvyyteen, jotta luonnoneläimet eivät pääse ruhoon käsiksi. Paikka valitaan nii, ettei siihen olla lähiaikoina mistään syystä kaivamassa. Ruhoa ei saa haudata maatumattomaan materiaaliin käärittynä. Jos sinulla on kysyttävää asiasta, ole yhteydessä kunnan valvontaeläinlääkäriin.

Hevonen on mahdollista hävittää myös polttamalla hyväksytyssä poltto- tai rinnakkaispolttolaitoksessa. Vaihtoehtona on toimittaa se käsittelylaitokseen, esim. Honkajoki Oy:lle. Elintarvikkeeksi hevonen voidaan hyödyntää, mikäli sen lääkinnässä ei ole käytetty sen estäviä lääkkeitä. Hevosen omistajalla on kirjanpitovelvollisuus kaikista lääkityksistä.

Kuolleen hevosen mikrosiru tulee poistaa ja tuhota. Eläintenpitäjän tulee palauttaa tunnistusasiakirja sen myöntäneelle taholle 30 vrk:n kuluessa

lopetuksesta. Mikäli kyseessä on eläintautien vastustamiseen liittyvä lopettaminen, palautuksen tekee virkaeläinlääkäri.

7 Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Vihdin kunnan ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on huomioida paikalliset olosuhteet ympäristönsuojelussa. Ympäristönsuojelulla pyritään ehkäisemään ja poistamaan erilaisista toiminnoista aiheutuvaa haittaa ympäristölle. Ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen määräyksiensä osalta yksittäistapauksessa erityisestä syystä, mutta se ei saa haitata määräysten tavoitteiden saavuttamista.

Hyviä linkkejä ja lähteitä

Ajankohtaista tietoa hevosten pidosta ja siihen liittyvistä asioista. Hevostietokeskuksen sivuilta löydät myös tutkimuspohjaista tietoa ongelmien ratkaisemiseen.

Hevostietokeskus. Hevosen pitopaikan mitoitusvaatimukset.
<https://hevostietokeskus.fi/i/hoito/hevosen-pitopaikka/hevosen-pitopaikanvaatimukset/hevosen-pitopaikan-mitoitusvaatimukset>

Hevostietokeskus. Pihatossa pito.
<https://hevostietokeskus.fi/i/hoito/hevosenpitopaikka/pihatossa-pito>

Hevostietokeskus. Tallissa pito.
<https://hevostietokeskus.fi/i/hoito/hevosenpitopaikka/tallissa-pito>

Hevostietokeskus. Hevosten ulkotarhojen pohjan kosteudenhallinnasta.
<https://hevostietokeskus.fi/i/talliymparisto/tarhat-ja-kentat/hevostenulkotarhojen-pohjan-kosteuden-hallinnasta>

Ruokaviraston sivuilla on ohjeita hevosten pitoon ja rekisteröintiin liittyen:

<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-merkinta-jarekisterointi/hevoselaimet/hevoselainten-ohjeet/>

<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-merkinta-jarekisterointi/hevoselaimet/hevoselaimen-pitajan-ja-pitopaikan-rekisterointi/>

<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-hyvinvointi/elainsuojelu-pitopaikoissa/ilmoituksenvarainen-elaintenpito/>

Milloin hevosenpidosta tulee tehdä ilmoitus aluehallintoviranomaiselle:

<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-hyvinvointi/elainsuojelu-pitopaikoissa/ilmoituksenvarainen-elaintenpito/>

Ohjeita hevosella liikkumiseen:

<https://hevostietokeskus.fi/i/talliymparisto/turvallisuus/ohjeita-hevosenkanssa-liikenteessa-tai-maastossa-liikkuvalle>

Myös muilla kunnilla löytyy hyviä ohjeistuksia hevosen pitoon, esim. Kirkkonummella.

Kirkkonummen kunnan Hevostalliohje.

https://www.kirkkonummi.fi/library/files/5dd3b046c910582ced00030f/hevostalliohje_2019_Kirkkonummen_kunnan_hevostalliohje.pdf

Hevostallien jätevedet:

[https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Rakentaminen/Rakennushanke/Talotekniset_jarjestelmat_LVI/Kiinteiston_jatavesien_kasittely/Syventavaa_tietoa/Syventavaa_tietoa_hajajatevesista\(42293\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Rakentaminen/Rakennushanke/Talotekniset_jarjestelmat_LVI/Kiinteiston_jatavesien_kasittely/Syventavaa_tietoa/Syventavaa_tietoa_hajajatevesista(42293))

Jätehuollosta:

<https://www.roskroll.fi/>

Maatalousmuovien lajittelusta: <https://maatalousmuovijate.fi/wp-content/uploads/2022/02/Maataloudenmuovipakkausten-lajitteluohjeet-1.pdf>

Hevosen hävittämiseen liittyvää ohjeistusta: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-jalomakkeet/viljelijat/elaintenpito/elaintenlaakitseminen/hevosen_laakitysopas_15509_4.pdf

<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/kuolleetelaimet/tuotantoelaimet/hevoset/>

Hevostietokeskus.

<https://hevostietokeskus.fi/i/talliymparisto/hevosen-havittaminen>

Vihdin ympäristössä olevia tuhkauspaiikkoja ovat mm. o Salon eläintuhkaus,

<https://www.xn--salonelintuhkaus-1nb.fi/> <https://www.xn--salonelintuhkaus-1nb.fi/hevosen-tuhkaus/>

Eläinten hävityslaitos, Honkajoki Oy <https://www.honkajokioy.fi/>

Tallin pitämisen lakeja, asetuksia ja määräyksiä:

[Laki eläinten hyvinvoinnista \(693/2023\)](#)

Jätelaki 646/2011

Maa- ja metsätalousministeriön asetus hevoseläinten tunnistamisesta 222/2017

Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta 10.6.2010/588

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014 (nitraattiasetus)

Vihdin ympäristönsuojelumääräykset (päiv. 1.6.2012)

Vihdin rakennusjärjestys (päiv. 13.11.2020)

Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Ympäristöministeriö: Yleisiä kysymyksiä nitraattiasetukseen liittyen. päivitetty 30.6.2017. Luettavissa:

<https://www.ym.fi/download/noname/%7B324FA9313634-473B-9E59-90759C1E7543%7D/130996>